

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE OYUNLA ÖĞRETİM TEACHING WITH PLAY IN PRESCHOOL PERIOD

Ceylan ÖNCÜ

MEB, pdceylanoncu@gmail.com, ORCID ID: 0009-0007-7883-4856

Mustafa TEZ

MEB, anaokul65@gmail.com, ORCID ID: 0009-0003-0567-9550

Tuba KEKLİK

MEB, tubakeklik0921@gmail.com, ORCID ID: 0009-0008-9496-5992

Songül ERTUĞRUL TURĞA

MEB, songul.ertugrul.2121@gmail.com, ORCID ID: 0009-0003-1163-7779

ÖZET

Oyun çocuğun isteklerini, amaçlarını anlatan, onu isteklerine kavuşturan ve hayata hazırlayan en etkili araçlardan biridir. Çocuk, yaşam için gerekli davranışları, bilgi ve becerileri oyun içinde kendiliğinden öğrenmektedir. Bir çocuğun bedensel ve ruhsal yönden sağlıklı gelişimi ve eğitimi için oyun, beslenme ve uyku kadar önemli bir ihtiyaçtır. Oyun, çocuklar için doğal bir öğrenme sürecinin bir parçasıdır. Oyun sırasında çocuklar, sorunları çözmeyi, iletişim kurmayı, iş birliği yapmayı, hayal güçlerini kullanmayı ve daha birçok önemli beceriyi öğrenirler. Oyun, sadece eğitimci bir araç olarak değil, aynı zamanda çocukların dünya görüşünü şekillendiren bir deneyimdir. Bu çalışma bir literatür tarama çalışması olup, okul öncesi dönemde oyunla öğretime ilişkin mevcut bilgileri bütünleştirmeyi amaçlamaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Bu çalışmada verilerin toplanmasında doküman tarama yöntemi kullanılmıştır. Mevcut kayıt ve belgeleri inceleyerek veri toplanmış ve belge taraması yapılmıştır. Sonuç olarak okul öncesi dönemde oyunla öğretim, çocukların eğitiminde eşsiz bir rol oynamaktadır. Oyunun çocukların bilişsel, duygusal, sosyal ve fiziksel gelişimi üzerindeki derin etkileri belirlenmiş ve oyunun öğrenme sürecine nasıl zenginlik kattığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi, Eğitim, Oyun.

ABSTRACT

Play is one of the most effective means of expressing the child's wishes and goals, of bringing him/her to fulfill his/her wishes and preparing him/her for life. The child spontaneously learns the behaviors, knowledge and skills necessary for life through play. Play is as important as nutrition and sleep for a child's healthy physical and mental development and education. Play is part of a natural learning process for children. During play, children learn how to solve problems, communicate, cooperate, use their imagination and many other important skills. Play is not only an educational tool but also an experience that shapes children's worldview. This study is a literature review and aims to integrate the existing knowledge about teaching with play in preschool period. Survey model, one of the qualitative research methods, was used in the study. In this study, document scanning method was used to collect data. Data were collected by examining existing records and documents and document scanning was conducted. As a result, teaching with play in preschool plays a unique role in children's education. The profound effects of play on children's cognitive, emotional, social and physical development were identified and it was seen how play enriches the learning process.

Keywords: Preschool, Education, Play.

1. GİRİŞ

Oyun çocuğun isteklerini, amaçlarını anlatan, onu isteklerine kavuşturan ve hayata hazırlayan en etkili araçlardan biridir. Çocuk, yaşam için gerekli davranışları, bilgi ve becerileri oyun içinde kendiliğinden öğrenmektedir. Bir çocuğun bedensel ve ruhsal yönden sağlıklı gelişimi ve eğitimi için oyun, beslenme ve uyku kadar önemli bir ihtiyaçtır (Kaytez & Durualp, 2014). Oyun, çocuklar için doğal bir öğrenme sürecinin bir parçasıdır. Oyun sırasında çocuklar,

sorunları çözmeyi, iletişim kurmayı, iş birliği yapmayı, hayal güçlerini kullanmayı ve daha birçok önemli beceriyi öğrenirler. Oyun, sadece eğitimci bir araç olarak değil, aynı zamanda çocukların dünya görüşünü şekillendiren bir deneyimdir.

Çocuklar doğdukları an itibari ile çevreyle etkileşime girerek, gözlemleyerek, dokunarak ve hatta araştırma yaparak içinde buldukları çevreye anlam vermeye ve hayatı keşfetmeye çalışmaktadır (Bredekamp, 2015). Bu yönüyle bakıldığında okul öncesi dönem çocuğun yaşamındaki en değerli yıllar olarak görülmektedir (Şahan Aktan ve Önder, 2018). Çocukların eğitimi, toplumların ve bireylerin geleceğini şekillendiren en kritik süreçlerden biridir. Bu sürecin temeli, okul öncesi dönemde atılır. Bu evre, çocukların temel becerilerini kazandığı, kişiliklerini geliştirdiği ve dünyayı keşfettiği dönemdir. Bu kritik dönemi şekillendiren ve destekleyen bir unsur ise oyunla öğretimdir. Okul öncesi dönem, çocukların bilişsel, duygusal, sosyal ve fiziksel gelişimlerinin temellerinin atıldığı bir dönemdir. Bu dönemdeki deneyimler, çocukların ilerideki yaşamlarını büyük ölçüde etkiler. İşte bu noktada, oyunun okul öncesi eğitimdeki kilit rolüne odaklanmak önemlidir.

Piaget'e göre oyun, çocuğun sahip olduğu yetenekleri geliştirmesine imkân veren ve birçok beceriyi kazanmasına zemin hazırlayan bir araçtır (Çakırer, 2017). Vygotsky de oyunu çocukların potansiyellerini geliştirme alanı olarak tanımlamaktadır (Vygotsky, 2016). Millî Eğitim Bakanlığı öğretim programında oyun ile ilgili şu ifadeler yer almaktadır: "Çocuk oyun aracılığıyla öğrenir, kendini ve içinde yaşadığı dünyayı oyunla tanır ve kendini en iyi oyun sırasında ifade eder, kritik düşünme becerilerini oyun içinde kazanır. Çocuğun dili oyundur." (MEB, 2016).

1.1. Oyunun Çocukların Gelişimlerine Etkisi

Oyun, çocukların öğrenme süreçlerinin doğal bir parçasıdır. Oyunlar, çocuklara çeşitli becerileri kazanmaları için interaktif bir platform sunar. Bu beceriler, bilişsel, duygusal, sosyal ve fiziksel gelişimleri üzerinde derin etkilere sahiptir.

1.1.1. Bilişsel Gelişim

Oyun, çocuğun zihinsel gelişimine de önemli katkılarda bulunur. Oyunlar sayesinde çocuklar algılama, kavrama, analiz yapma, sentez yeteneklerini geliştirirler. Ayrıca, eleştirel düşünme becerilerini artırır ve yaratıcı düşünceyi teşvik eder. Oyunlar sırasında çocuklar, problem çözme yeteneklerini geliştirirler ve karşılaştıkları sorunlara pratik çözümler üretme becerisi kazanırlar. Aynı zamanda oyunlar, olaylar arasında sebep-sonuç ilişkileri kurmayı öğrenmelerine yardımcı olur. Bu nedenle oyunlar, çocuğun zihinsel kapasitesini genişleten ve onun bilişsel yeteneklerini güçlendiren önemli bir araçtır (Erekmekçi, M., & Fidan, 2012). Oyunlar, problem çözme yeteneklerini geliştirmek, sayıları ve şekilleri tanımak gibi temel bilişsel becerilerin öğrenilmesine katkıda bulunur. Örneğin, bloklarla yapılan inşa oyunları, uzamsal yetenekleri geliştirir.

1.1.2. Duygusal Gelişim

Çocuklar oyun oynarken, kendi iç dünyalarını oyunlarına yansıtırlar; bu sayede çocuğun üzüntüleri, sevinçleri, istekleri, düşleri, korkuları ve öfkesi oyunlarına yansır. Oyunlar, çocuğun kişisel gelişimini etkileyen önemli bir faktördür. Oyunda kurallara uyan, arkadaşlarıyla uyum içinde olan çocuklar, olumlu bir kişisel gelişim sergilerler. Oyunda uyumsuzluk gösteren, oyunları sabote eden çocuklar ise oyunlara kabul edilmeme ve toplum tarafından dışlanma korkusuyla, bu tür davranışlardan kaçınma eğilimindedirler. Oyunlar, çocukların duygusal zekalarını geliştirirken aynı zamanda empati, iş birliği ve sosyal uyum gibi önemli becerileri de destekler (Özhan, 1997).

Oyun; çocuğun duygularını, içsel çatışmalarını, eğilimlerini ve çevresel etkinliklerini kapsayan bir deneyimdir. Çocuk oyun oynarken, problemlerini ifade etme, sevinçlerini yaşama, öfkesini dışa vurma ve hatta nefretini ifade etme fırsatı bulur (MEB,1999). Oyunlar sayesinde çocukların duygusal zekâ ve sosyal becerileri gelişirken, yetenekleri de gelişir ve beceri kazanırlar. Oyunlar, çocuklar için en doğal öğrenme ortamını sunar; duyduklarını sınavııp deneme, öğrendiklerini pekiştirme ve hatalarını düzeltme fırsatı verir. Oyunlar sırasında çocuklar kendine güven kazanır, kendini denetleme becerisi geliştirir, hızlı karar verme yeteneği edinir, iş birliği yapma alışkanlığı geliştirir, doğruluk, haklarını koruma ve disiplin gibi kişisel özellikleri kazanır (Hazar,2005). Oyunlar, duygusal zekâ ve öz farkındalık gelişimine yardımcı olabilir. Role-play oyunları, çocukların duygusal deneyimleri ve empati yetenekleri üzerinde olumlu etkiler bırakır.

1.1.3. Sosyal Gelişim

Çocuklar oyun oynarken, kurallarla, arkadaşlarıyla iletişimle, toplumla, liderlikle, kaybetme ve kazanma duygularıyla tanışma fırsatı bulurlar. Bu tanışma süreci, oyunların çocuğun sosyal gelişimine olumlu etkilerini açıkça gösterir. Oyunlar, çocukların kendi kurduğu oyun dünyasında hayatın bir yansıması gibi işlev görür. Oyun içerisindeki kurallar, çocukların kuralların önemini anlamalarına yardımcı olur. Bu da çocukların toplumsal kurallara ve yasalara uyma becerisi kazanmalarına büyük katkı sağlar. Oyunlar aynı zamanda grup dinamiklerini de içerir. Bir grup içerisinde liderlik rolünü üstlenen çocuklar, grup üyelerini ve oyunu en iyi şekilde yönlendirmeye çalışarak liderlik özelliklerini geliştirirler. Bu deneyimler, çocuğun ilerleyen yaşlarda bir topluluğu veya toplumu yönetme ve yönlendirme becerisini geliştirmesine katkı sağlar. Oyunlar, çocuklara sosyal beceriler kazandırırken aynı zamanda liderlik, işbirliği ve iletişim gibi önemli yetkinlikleri de geliştirmelerine yardımcı olur (Özhan,1997).

1.1.4. Fiziksel Gelişim

Çocuklar bebeklikten itibaren çevrelerindeki nesnelere oynamaya başlarlar ve bu sırada vücutlarını da aktif bir şekilde kullanırlar. Oyunlar sırasında çocuklar vücutlarını hareket ettirdikleri için fiziksel gelişimleri desteklenir. Doğdukları andan itibaren, çocuklar sürekli olarak vücutlarını hareket ettirirler ve büyüdükçe bu hareketler oyunların bir parçası haline gelir. Daha ileri yaşlarda, çocuklar koşma, yakalama oyunları, tırmanma, sürünme gibi fiziksel aktivitelerle daha fazla vakit geçirirler. Bu tür oyunlar, çocuğun vücudunun düzgün ve dengeli bir şekilde gelişmesine katkı sağlar. Oyunlar, çocukların kemik ve kas yapısının güçlenmesine, vücuttaki fazla yağların yakılmasına, sindirim ve boşaltım sistemlerinin düzenli çalışmasına yardımcı olur. Oyunlar sırasında yapılan kol ve bacak hareketleri, vücudun diğer organlarıyla uyumlu bir şekilde çalışmasını teşvik eder ve vücutta bir ritim oluşturur. Bu, çocuğun bedensel koordinasyonunu ve hareket yeteneklerini geliştirmesine yardımcı olur (MEB, 1999). Fiziksel oyunlar, çocukların motor becerilerini geliştirmelerine yardımcı olurken sağlıklı bir yaşam tarzını teşvik eder.

Oyun, sadece eğitici bir araç olarak değil, aynı zamanda çocukların dünya görüşünü şekillendiren bir deneyimdir. Oyunlar aracılığıyla çocuklar, dünyayı anlama ve ona nasıl tepki vereceklerini öğrenme fırsatı bulurlar.

Bu makale, okul öncesi dönemde oyunla öğretimin önemini vurgulamak ve bu yöntemin çocuk gelişimine nasıl katkı sağladığını incelemek amacıyla hazırlanmıştır. Oyunun farklı yaş gruplarında ve beceri alanlarında nasıl etkili olduğunu daha detaylı bir şekilde ele alarak, okul öncesi dönemde oyunla öğretimin, çocukların gelecekteki başarılarını şekillendirmedeki hayati rolü incelenecektir.

2.YÖNTEM

Bu çalışma bir literatür tarama çalışması olup, okul öncesinde oyunla öğretimin öğrencilere etkilerine ilişkin mevcut bilgileri bütünleştirmeyi amaçlamaktadır. Literatür taraması, araştırmacılar, akademisyenler ya da uygulayıcılar tarafından bir konu hakkında elde edilen bilgilerin sistematik, anlaşılır ve tekrarlanabilir bir şekilde sentezlenmesine ve değerlendirilmesine olanak sağlayan bir araştırma yöntemidir. Bu çalışma yazılı kaynaklar üzerinden yapılmıştır (Göksoy, 2013). Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte veya halen var olan bir durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmanın temelini oluşturan ve araştırmaya konu olan olay, kişi veya nesne, herhangi bir değiştirme veya etkileme çabası olmaksızın mevcut koşullar içinde tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2005). Bu çalışmada verilerin toplanmasında doküman tarama yöntemi kullanılmıştır. Mevcut kayıt ve belgeleri inceleyerek veri toplamak, belge taraması olarak tanımlanmaktadır. Belge taraması, belirli bir amaç için kaynakların taranması, gözden geçirilmesi, not alınması ve değerlendirilmesidir (Karasar, 2005).

3. OYUNLA ÖĞRENME

Oyun, çocuklar için ciddi bir uğraş, eğlence, öğrenme ve gelişim kaynağıdır. Oyun, zorunlu bir aktivite olmadığı sürece keyifli ve eğlencelidir. Bu evrensel bir gerçektir, çünkü dünyanın her yerinde, her döneminde ve her kültürde oyunlar oynanır. Bu nedenle oyun, bireylerin bilişsel, fiziksel, duygusal ve sosyal gelişimlerini destekleyen evrensel bir özelliğe sahiptir (Erden ve Alisinanoğlu, 2002). Eğitim bağlamında, oyunlar öğretmenlerin repertuarının önemli bir parçasını oluşturur. Oyunların temel amacı genellikle bireyleri eğlendirmek olsa da, dil öğrenme sürecinde oyunun amacı öğretilen konuları pekiştirmektir. Oyun sırasında öğrenciler, amaçları açık bir biçimde belirlenmiş olan eğlenceli bir ortamda bulunurlar. Bu sayede öğrenciler, dil öğrenme sürecini eğlenceli bir deneyim olarak yaşarlar ve dil öğrenme süreciyle daha iç içe olurlar, hatta dil öğrenme süreci olduğunu unutabilirler (Shaptohvili, 2002). Oyunlar, öğrenmeyi eğlenceli hale getirirken aynı zamanda öğrenme sürecini derinleştiren ve daha etkili kılan bir araç olarak öne çıkar. Bu nedenle, eğitimciler oyunları öğretim süreçlerine entegre etmeli ve öğrencilerin katılımını ve motivasyonunu artırmak için bu değerli kaynağı kullanmalıdırlar.

Oyunun eğitim bilimi açısından büyük bir önemi bulunmaktadır. Eğitim bilimine göre, oyun gerçek bir eğitim aracı olarak kabul edilmekte ve hem okul öncesi dönemde hem de okul yıllarında edinilen bilgilerin sonraki kuşaklara aktarılmasına yardımcı olmaktadır. Ancak, biçimsel eğitimi vurgulayan toplumlarda oyun genellikle üretken bir aktivite olarak değerlendirilmez ve hatta sınıf içinde oyun oynamak yasaklanabilir. Oysa ki, oyun çocukların zihinsel ve dil gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Oyunlar aracılığıyla elde edilen olumlu özellikler pekiştirilir ve geliştirilir. Oyunla eğitim, aktif öğrenme veya yaşayarak öğrenme olarak da adlandırılır (Aral, 2000). Oyun ile öğrenme arasında sıkı bir ilişki vardır. Oyunlar, en doğal öğrenme ortamını sunar ve bireylerin özgürlüğünü artırır, hayal güçlerini geliştirir ve sosyal etkileşimi teşvik eder (Gönen, 1989). Ayrıca, oyunlar sözcük öğretimi, gramer ve yazım (telaffuz) öğretimi yanı sıra sözcük öğretiminde de kullanılır. Bu tür oyunlar öğrenmeyi keyifli ve eğlenceli bir deneyim haline getirir. Bazı oyunlar küçük gruplar halinde veya ikili olarak oynanırken, bazıları sınıfı ikiye bölmek suretiyle tüm sınıfın katılımıyla oynanır (Shaptohvili, 2002). Oyunlar, öğrenme sürecini daha etkili ve keyifli hale getirerek öğrencilerin daha iyi anlamalarına ve bilgileri daha kalıcı bir şekilde öğrenmelerine yardımcı olur.

3.1. Oyunun Öğrenme Üzerindeki Etkisi

Oyun, okul öncesi dönemde çocukların öğrenme sürecinin temel bir bileşenidir ve farklı öğrenme alanlarında çeşitli olumlu etkilere sahiptir. Oyunla öğrenmenin çocukların gelişimine etkileri aşağıdaki başlıklarda incelenebilir.

3.1.1. Sosyal Becerilerin Gelişimi

Oyunlar, çocukların sosyal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Özellikle grup oyunları, iş birliği yapmayı, kurallara uymayı, iletişim becerilerini geliştirmeyi ve empati yapmayı teşvik eder. Çocuklar, oyunlar aracılığıyla duygusal deneyimleri ve diğer insanların bakış açılarını anlama yeteneklerini artırır. Sosyal becerilerin gelişimi, çocukların başkalarıyla etkileşimde bulunma ve işbirliği yapma yeteneklerini içerir. Bu beceriler, çocukların günlük yaşamlarında ve ilerideki yaşamlarında başarılı olmalarını sağlayan önemli bir unsur olarak kabul edilir.

Çocuklara başkalarının duygularını anlama ve başkalarının bakış açılarını anlama yeteneği kazandırılmalıdır. Bu, empati geliştirmelerine yardımcı olur ve empati, iyi ilişkilerin temelidir. Çocuklar, açık ve etkili iletişim kurmayı öğrenmelidir. Bu, duygularını ifade etmeleri, başkalarını anlamaları ve fikirlerini paylaşmaları için önemlidir. Çocuklar, grup projeleri ve takım oyunları gibi aktiviteler aracılığıyla iş birliği yapmayı öğrenmelidir. Bu, başkalarıyla uyum içinde çalışabilme yeteneklerini geliştirir. Çocuklar, toplumun kabul ettiği sosyal normları ve kuralları anlama ve bu kurallara uyum sağlama becerisi kazanmalıdır. Sorunları tanımlama, analiz etme ve çözme becerileri, sosyal becerilerin önemli bir parçasıdır. Sorunları çözerken iş birliği yapmayı öğrenmek, etkili bir şekilde çözüm üretebilir. Diğer insanların kişisel alanlarına saygı göstermeyi öğrenmek önemlidir. Çocuklar, fiziksel ve duygusal sınırları anlamalı ve başkalarının sınırlarına saygı göstermelidir. Arkadaşlık kurma, arkadaşlar arası çatışmaları çözme ve sağlıklı ilişkileri sürdürme becerileri, sosyal becerilerin bir parçasıdır. Duygusal denetim, duygusal tepkileri tanıma, ifade etme ve yönetme yeteneğini içerir. Bu beceri, öfke yönetimi, stresle başa çıkma ve olumsuz duygusal reaksiyonları engelleme konularında yardımcı olur.

Sosyal becerilerin gelişimi, çocukların sağlıklı ve mutlu ilişkiler kurmalarına, iş yaşamında başarılı olmalarına ve toplumlarına değer katan bireyler haline gelmelerine yardımcı olur. Eğitimciler ve ebeveynler, çocukların bu becerileri desteklemek ve güçlendirmek için fırsatlar sunarak bu önemli alanın gelişimine katkıda bulunabilirler.

3.1.2. Dil Gelişimi

Oyunlar, dil becerilerini geliştirmenin eğlenceli bir yolunu sunar. Öykü anlatma oyunları, kelime dağarcığını genişletir ve cümle kurma becerilerini güçlendirir. Çocuklar, farklı karakterlerin seslerini taklit ederek ses ve ritim farkındalığı kazanır.

Kelime hazinesi ve dil bilgisi kuralları gibi temel dil becerilerini geliştirmek için oyunlar kullanılabilir. Kelime oyunları, kelime dağarcığını genişletmek ve anlam farklarını öğrenmek için eğlenceli bir yol sunar. Örneğin, kelime bulmacaları, kelime avı veya ünlü takibi oyunları bu tür oyunlara örnektir. Hikaye anlatma ve drama oyunları, çocukların dil becerilerini ve yaratıcılıklarını geliştirmelerine yardımcı olur. Çocuklar karakterler yaratır, hikayeler geliştirir ve bu süreçte kelime dağarcığını zenginleştirir. Aynı zamanda duygusal ifade yeteneklerini artırır. Grup oyunları, çocukların sosyal iletişim becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Tartışma, anlaşmazlık çözme ve arkadaşlarıyla iletişim kurma becerilerini öğrenirler. Bu tür oyunlar, çocukların başkalarıyla etkili bir şekilde iletişim kurmalarını teşvik eder. Okuma ve yazma becerilerini geliştirmek için çeşitli oyunlar kullanılabilir. Kelime avı, hızlı okuma yarışmaları veya hikaye yazma oyunları, okuma ve yazma becerilerini artırmak için etkili araçlardır.

Okul dönemi çocukları için oyunlar, dil gelişimini teşvik etmenin yanı sıra öğrenmeyi eğlenceli hale getirir. Bu oyunlar, çocukların iletişim becerilerini, kelime dağarcıklarını ve dil bilgilerini geliştirmelerine yardımcı olurken, öğrenme sürecini keyifli kılar.

3.1.3. Motor Becerilerin Gelişimi

Oyunlar, çocukların fiziksel motor becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Hareket oyunları, çocukların kas gücünü, koordinasyonu ve dengeyi artırır. Bloklarla inşa etme veya dokunsal oyunlar, ince motor becerilerini iyileştirir.

Motor beceriler, çocukların kaslarını ve vücut koordinasyonlarını geliştirdikleri önemli yeteneklerdir. Oyunlar, motor becerilerin gelişimine büyük katkı sağlayabilir. İşte oyunların motor beceriler üzerindeki olumlu etkileri:

Oyunlar, çocukların el-göz koordinasyonunu geliştirmelerine yardımcı olur. Örneğin, top atma, hedefe vurma veya inşa blokları kullanarak yapı oluşturma gibi oyunlar, çocukların gözlerini ve ellerini daha iyi koordine etmelerini sağlar. Oyunlar, büyük kas gruplarını kullanmayı gerektiren aktiviteler içerir. Koşma, zıplama, tırmanma ve oyun alanında fiziksel olarak aktif olma gibi oyunlar, çocukların gross motor becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Bu tür aktiviteler aynı zamanda çocukların fiziksel sağlığını destekler. Oyunlar, denge ve istikrarı geliştirmeye yardımcı olabilir. Örneğin, denge tahtası üzerinde durma veya çizilen bir çizgi boyunca yürüme gibi oyunlar, çocukların vücutlarını daha iyi kontrol etmelerini sağlar. Oyunlar, ince motor becerilerin gelişimine de katkı sağlar. Parça birleştirme, yapboz çözme, resim yapma veya yazı yazma gibi oyunlar, çocukların parmak becerilerini ve el kontrolünü geliştirmelerine yardımcı olur. Oyunlar, çocukların fiziksel aktiviteyi eğlenceli bir şekilde deneyimlemelerini sağlar. Bu, çocukların motor becerilerini geliştirmeye daha fazla istekli olmalarını teşvik eder.

Oyunlar çocukların motor becerilerini geliştirmelerine ve fiziksel olarak daha sağlıklı olmalarına yardımcı olur. Eğlenceli ve etkileşimli oyunlar, çocukların bu becerileri kazanırken keyif almasını sağlar ve fiziksel aktiviteyi teşvik eder.

3.1.4. Matematik ve Fen Öğrenimi: Oyunlar, matematik ve fen kavramlarını anlama sürecini destekler. Tahta oyunları, sayıları, desenleri ve mantık becerilerini öğrenmeye yardımcı olur. Aynı zamanda çocuklara neden-sonuç ilişkilerini anlama fırsatı sunar.

Oyunlar, öğrencilerin matematik ve fen konularına olan ilgilerini ve motivasyonlarını artırabilir. Özellikle eğlenceli ve interaktif oyunlar, öğrencilerin öğrenmeye daha istekli olmalarını sağlar.

Oyunlar, soyut matematik ve fen kavramlarını somut deneyimlerle ilişkilendirmeyi kolaylaştırır. Öğrenciler, oyunlar aracılığıyla bu kavramları daha iyi anlayabilirler. Matematik ve fen oyunları, öğrencilere problem çözme becerileri kazandırır. Oyunlar sırasında karşılaşılan sorunları çözmek, mantıklı düşünmeyi teşvik eder. Bazı oyunlar, grup çalışmalarını ve iletişimi teşvik eder. Öğrenciler, takım arkadaşlarıyla işbirliği yaparak sorunları çözmeye çalışır.

Matematik ve fen öğrenimini oyunla öğretmek, öğrencilerin bu konulara karşı olumlu bir tutum geliştirmelerine ve derinlemesine anlamalarına yardımcı olabilir. Oyunlar, matematiksel ve bilimsel düşünmeyi teşvik ederken aynı zamanda öğrenmeyi eğlenceli hale getirir.

3.1.5. Problem Çözme Yetenekleri

Oyunlar, çocukların problem çözme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Bir bulmacayı çözmek veya oyun içinde karşılaşılan zorlukları aşmak, çocukların mantıklı düşünme ve stratejik planlama yeteneklerini geliştirir.

Mantık bulmacaları, zeka oyunları, sudoku gibi oyunlar, öğrencilerin analitik düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Bu oyunlar, özellikle soyut düşünme yeteneklerini teşvik eder. Satranç, Go, Risk gibi strateji oyunları, oyuncuların uzun vadeli düşünme, plan yapma ve sonuçları değerlendirme yeteneklerini geliştirir. Bu oyunlar, çocukların stratejik düşünmeyi öğrenmelerine katkı sağlar. Bulmaca kitapları, dedektiflik oyunları ve gizem oyunları, öğrencilerin problem çözme yeteneklerini kullanmalarını gerektiren etkileşimli deneyimler sunar. Oyuncular, ipuçlarını bir araya getirerek sorunları çözmeye çalışır. Takım oyunları, oyuncuların birlikte çalışarak ortak bir hedefe ulaşmalarını gerektirir. Bu tür oyunlar, iletişim, işbirliği ve grup içi problem çözme becerilerini geliştirir. Rol yapma oyunları (RPG'ler), oyuncuların karakterleri üzerinden sorunlarla başa çıkmalarını sağlar. Bu oyunlar, empati kurma ve yaratıcı çözüm üretme becerilerini teşvik eder. LEGO gibi yapı oyunları, çocukların mekanik düşünme, tasarlama ve inşa etme yeteneklerini geliştirir. Oyuncular, kendi projelerini oluştururken sorunlarla karşılaşabilirler ve bu sorunları çözmek zorunda kalırlar. Simülasyon oyunları, oyunculara sanal bir dünyada farklı senaryoları deneme ve sonuçlarını gözlemleme fırsatı sunar. Bu tür oyunlar, neden-sonuç ilişkilerini anlama ve sonuçları tahmin etme yeteneklerini geliştirir. Hikaye anlatma oyunları, oyuncuların karmaşık hikayeleri anlama, detayları hatırlama ve hikayenin gidişatını etkileme yeteneklerini geliştirir. Bu oyunlar, olaylar arasındaki ilişkileri anlama becerilerini teşvik eder.

Problem çözme yeteneklerinin oyunlarla geliştirilmesi, öğrencilerin eleştirel düşünme, yaratıcı çözüm üretme ve karar verme yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olur. Bu tür oyunlar aynı zamanda öğrenmeyi eğlenceli hale getirir ve öğrencilerin özgüvenlerini artırabilir. Eğitimciler, problem çözme becerilerini teşvik etmek için oyunları öğrenme süreçlerine entegre etmeyi düşünebilirler.

3.1.6. Yaratıcılık ve Hayal Gücü

Yaratıcılık ve hayal gücü, oyunlar aracılığıyla etkili bir şekilde geliştirilebilen önemli becerilerdir. Çocuklar, rol yapma oyunlarında farklı karakterleri canlandırarak yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini kullanırlar. Kendi hikayelerini oluştururken yeni roller ve senaryolar hayal ederler. Boyama, resim yapma, el işi, heykeltçilik gibi sanatsal oyunlar, çocukların özgün eserler yaratmalarına yardımcı olur. Bu oyunlar, renkleri, desenleri ve şekilleri keşfetmelerine olanak tanır. Hikaye anlatma oyunları, çocukların kendi hikayelerini oluşturmasına ve anlatmasına fırsat verir. Bu oyunlar, olayları ve karakterleri hayal ederek hikaye geliştirmeyi teşvik eder. LEGO gibi yapı oyunları, çocukların kendi tasarımlarını oluşturmalarına izin verir. Çocuklar, hayal ettikleri yapıları inşa ederken yaratıcılıklarını kullanırlar. Drama oyunları, çocukların farklı rolleri canlandırmalarına ve sahneler oluşturmalarına olanak tanır. Bu oyunlar, duygusal ifade yeteneklerini ve yaratıcı düşünmeyi geliştirir. Bulmaca oyunları, çocukların problem çözme yeteneklerini kullanmalarını gerektirir. Farklı türdeki bulmacaları çözerken yaratıcı düşünme ve mantıksal akıl yürütme becerilerini geliştirirler. Açık hava oyunları, çocukların doğal çevrelerinde keşfe çıkarak hayal güçlerini kullanmalarına yardımcı olur. Orman oyunları, doğada hikayeler oluşturma ve macera yaşama fırsatı sunar. Müzik ve dans oyunları, çocukların ritim duygularını ve yaratıcılıklarını ifade etmelerini sağlar. Kendi dans hareketlerini oluşturarak veya enstrüman çalarak yaratıcılıklarını sergileyebilirler.

Yaratıcılık ve hayal gücünün oyunlarla geliştirilmesi, çocukların özgün düşünme, problem çözme ve sanatsal ifade becerilerini artırır. Bu oyunlar aynı zamanda öğrenmeyi eğlenceli hale getirir ve çocukların özsaygılarını güçlendirebilir. Eğitimciler ve ebeveynler, çocukların yaratıcı potansiyellerini desteklemek için bu tür oyunları teşvik etmelidirler.

Okul öncesi dönemde oyunla öğretim, çocukların çok yönlü gelişimlerine katkı sağlayan bir araçtır. Eğitimciler ve ebeveynler, çocukların öğrenme deneyimini zenginleştirmek ve eğlenceli

bir şekilde öğrenmelerini teşvik etmek için oyunları etkin bir şekilde kullanmalıdır. Oyun, çocukların öğrenme yolculuğunu daha keyifli ve etkili hale getirir.

3.2. Oyunla Öğretim Yöntemleri

Eğitim dünyası, her geçen gün yeni yöntemler ve yaklaşımlarla zenginleşmektedir. Bu yenilikler arasında, özellikle okul öncesi dönemde çocukların eğitiminde öne çıkan bir yaklaşım da oyunla öğretimdir. Oyunla öğretim, çocukların bilgi ve becerilerini kazanmaları için oyunların gücünü kullanmayı temel alır ve bu yaklaşımın eğitimdeki önemi giderek artmaktadır. Okul öncesi dönem, çocukların dünya hakkında merak etmeye, öğrenmeye ve keşfetmeye başladıkları bir dönemdir. Bu dönemde, çocuklar için öğrenme, sadece kitaplarla sınırlı değildir. Oyunla öğretim, çocukların etraflarındaki dünyayı deneyimleyerek ve etkileşimde bulunarak öğrenmelerini teşvik eder.

Çocukların oynarken öğrendikleri, sadece bilgi kazanmalarıyla sınırlı değildir. Aynı zamanda problem çözme becerileri, sosyal yetenekler, yaratıcılık ve daha fazlasını geliştirirler. Bu nedenle, oyunla öğrenme, çocukların her yönüyle gelişmelerine katkı sağlayan çok yönlü bir eğitim modelidir.

Oyunla öğretim yöntemleri başlığı altında, okul öncesi dönemde çocukların eğitiminde kullanılan çeşitli oyunla öğretim yöntemleri açıklanacaktır.

3.2.1. Role-Play Oyunları

Çocuklara farklı rolleri oynamaları için fırsat vererek, empati yeteneklerini geliştirmelerini teşvik eder. Örneğin, bir doktor, öğretmen veya aşçı gibi rolleri canlandırarak, çocuklar hem yeni bilgiler öğrenirler hem de sosyal becerilerini geliştirirler.

3.2.2. Hikâye Anlatma ve Drama

Çocuklara hikayeler anlatma ve dramatizasyon yapma fırsatı sunmak, yaratıcılıklarını ve kelime dağarcıklarını genişletir. Aynı zamanda duygusal ifade ve özgüvenlerini artırır.

3.2.3. Oyun Tabanlı Eğitici Uygulamalar

Bilgisayar, tablet veya akıllı telefonlar üzerinden erişilebilen eğitici oyunlar, çocuklara matematik, dil, fen ve diğer konularda öğrenme fırsatı sunar. Bu tür uygulamalar, interaktif ve eğlenceli bir öğrenme deneyimi sağlar.

3.2.4. Sanatsal Oyunlar

Boyama, şekil verme, el işi ve diğer sanatsal aktiviteler, çocukların yaratıcılıklarını geliştirmelerini ve estetik duyarlılık kazanmalarını teşvik eder.

3.2.5. Müzik ve Ritim Oyunları

Müzik ve ritim oyunları, çocukların müzikal yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olurken matematiksel kavramları da öğrenmelerini sağlar.

3.2.6. Doğa Keşif Oyunları

Doğa yürüyüşleri, bahçe çalışmaları ve doğal malzemelerle oyunlar, çocukların çevrelerini keşfetmelerine ve çevresel bilinci geliştirmelerine katkı sağlar.

3.2.7. Bulmacalar ve Zekâ Oyunları

Mantık bulmacaları, jigse ve strateji oyunları, çocukların problem çözme yeteneklerini ve odaklanma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur.

3.2.8. Grup Oyunları

Grup oyunları, iş birliği yapmayı, kurallara uymayı ve iletişim becerilerini geliştirmek için idealdir. Takım çalışması ve sosyal etkileşim bu tür oyunlarla teşvik edilir.

3.2.9. Dil Oyunları ve Dil Geliştirme Aktiviteleri

Dil oyunları, kelime bilgisini artırmak, dil becerilerini güçlendirmek ve hikâye anlatma yeteneklerini geliştirmek için kullanılır.

3.2.10. Spor ve Hareket Oyunları

Spor ve fiziksel aktiviteler, çocukların fiziksel sağlıklarını desteklerken aynı zamanda takım ruhu, liderlik ve disiplin gibi sosyal becerileri geliştirmelerine yardımcı olur.

Bu oyunla öğretim yöntemleri, çocukların eğitimini daha etkili ve eğlenceli hale getirirken aynı zamanda çok çeşitli beceriler kazanmalarına olanak tanır. Eğitimciler ve ebeveynler, çocukların ilgi alanlarına ve ihtiyaçlarına uygun olan yöntemleri seçerek onların öğrenme deneyimini zenginleştirebilirler.

4. SONUÇ

Okul öncesi dönemde oyunla öğretim, çocukların eğitiminde eşsiz bir rol oynamaktadır. Bu makale boyunca, oyunun çocukların bilişsel, duygusal, sosyal ve fiziksel gelişimi üzerindeki derin etkilerini inceledik ve oyunun öğrenme sürecine nasıl zenginlik kattığını gördük. Şimdi, okul öncesi dönemde oyunla öğretimin önemini bir kez daha özetleyerek sonuçlandıralım.

Oyun, çocukların öğrenme yolculuğunu daha etkili ve keyifli hale getiren bir araçtır. Oyunlar, çocukların farklı becerileri kazanmalarına yardımcı olurken aynı zamanda öğrenmeyi eğlenceli hale getirir. Sosyal oyunlar, çocukların iş birliği yapma ve iletişim kurma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olurken, dil oyunları kelime dağarcığını genişletir. Fiziksel oyunlar ise çocukların motor becerilerini artırır.

Ayrıca, oyunlar çocuklara problem çözme yetenekleri kazandırır ve yaratıcı düşünmeyi teşvik eder. Matematiksel ve fen konularını öğrenme sürecini desteklerken aynı zamanda özgür düşünmeyi teşvik eder. Oyunlar, çocukların düşüncelerini ifade etmelerine ve kendilerine güvenmelerine olanak tanır.

Eğitimciler ve ebeveynler, çocukların oyunla öğrenme deneyimlerini zenginleştirerek ve çeşitlendirerek onların gelişimine katkı sağlayabilirler. Aynı zamanda çocukların özgür oyun zamanlarına sahip olmalarına izin vermelidirler, çünkü bu, kendi yaratıcılıklarını kullanarak öğrenmelerine olanak tanır.

Sonuç olarak, okul öncesi dönemde oyunla öğretim, çocukların temel becerileri kazanmalarına yardımcı olan ve onları geleceğe hazırlayan güçlü bir araçtır. Eğitim sistemi ve aileler, bu öğrenme yöntemini daha fazla benimsemeli ve çocukların eğitimini daha etkili ve keyifli hale getirmelidir. Çünkü oyunla öğrenmek, çocukların büyüme maceralarını daha parlak ve başarılı bir geleceğe doğru yönlendirmenin anahtarlarından biridir.

5. ÖNERİLER

Çocukların yaratıcılık ve hayal gücünün gelişimi, oyunlar aracılığıyla desteklenebilir. Oyunlar, çocukların yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini serbest bırakmalarına yardımcı olan etkili bir araçtır. Özellikle rol yapma oyunları, çocuklara farklı karakterleri canlandırma ve kendi hikayelerini oluşturma fırsatı sunar. Bu oyunlar, çocukların yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur ve çocukların özgün düşünme, problem çözme ve sanatsal ifade yeteneklerini geliştirirken aynı zamanda öğrenmeyi eğlenceli hale getirirler. Eğitimciler ve ebeveynler, çocukların yaratıcı potansiyellerini desteklemek için bu tür oyunları teşvik etmelidirler. Oyunlar aracılığıyla çocuklar, hayal güçlerini kullanarak dünyayı keşfederken, öğrenme deneyimlerini daha zengin ve keyifli hale getirebilirler.

Farklı türde oyunlar sunmak çocukların ilgi alanlarını keşfetmelerine ve farklı beceriler geliştirmelerine olanak tanır. Hareket oyunları, bulmacalar, sanatsal etkinlikler ve hikâye anlatma oyunları gibi çeşitli oyunları denenebilir. Oyunları sadece eğlence aracı olarak değil, aynı zamanda eğitim aracı olarak kullanılabilir. Özellikle matematik, fen veya dil öğrenimini destekleyen oyunlar seçerek çocukların temel becerilerini güçlendirmelerine yardımcı olur.

Grup oyunları, çocukların sosyal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Çocuklar arkadaşlarıyla oynamaya teşvik edilmelidir. Ekip çalışması ve iletişim becerilerini güçlendirecek oyunlar tercih edilmelidir. Yapılandırılmış oyunlar haricinde, çocuklara özgür oyun zamanı sağlanmalıdır. Bu, kendi yaratıcılıklarını kullanarak oyunlar kurmalarına ve öğrenmelerine olanak tanır. Çocuklar oynarken güvenli bir ortama ihtiyaç duyarlar. Tehlikeli nesnelere uzak tutulmalı ve oyun alanları denetlenmelidir. Bu, çocukların güvende hissetmelerini sağlar. Her çocuğun farklı ilgi alanları ve öğrenme hızı vardır. Bu nedenle, çocukların ilgi duydukları alanlara yönlendirilmelerine izin verilmeli ve bireysel ihtiyaçları göz önünde bulundurulmalıdır.

Bu öneriler, okul öncesi dönemde oyunla öğretimi daha etkili ve keyifli hale getirmeye yardımcı olabilir. Çocukların eğitimini oyunla desteklemek, onların öğrenme sürecini daha olumlu bir deneyim haline getirecektir.

KAYNAKÇA

- Aral, N. (2000). Çocuk gelişiminde oyunun önemi. *Çağdaş Eğitim*, 25(265), 15-17.
- Bredenkamp, S. (2015). *Erken çocukluk eğitiminde etkili uygulamalar*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Çakırcı, B. H. (2017). *Öğrenme serüveninde bilgiler âlemine oyun ile seyahat: Oyun temelli eğitim programları*. *Erken çocukluk eğitimi mozaïği*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Erden, Ş., & Alisinanoğlu, F. (2002). Anaokullarına devam eden çocukların ebeveynlerinin çocuk oyun ve oyuncakları hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (22), 42-49.
- Erekmeççi, M., & Fidan, Ş. (2012). Oyunun Tasarım Platformları: Oyunun Eğitim Ve Kültüre Etkisi. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 1(1), 851-861.
- Göksoy, S. (2013). Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkelerinde Zorunlu Eğitim Uygulamaları. *Asya Öğretim Dergisi*, 1(1), 30-41.
- Gönen, M. (1989). Oyuncak ve kitabın çocuğun gelişimi açısından önemi. *Eğitim ve Bilim*, 13(74).
- Hazar, M. (2005). Beden eğitimi ve sporda oyunla eğitim. *Ankara: Tubitak Ltd*
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaytez, N. , Kaytez, N. & Durualp, E. (2014). Türkiye’de Okul Öncesinde Oyun İle İlgili Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi . *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2014 (2), 110-122 .
- MEB, K. (1999). İlköğretim Drama 1. *Ankara: MEB Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi*.
- Millî Eğitim Bakanlığı, (2016). *Okul Öncesi Eğitim Programı*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Özhan, M. (1997). *Türkiye’de çocuk oyunları kültürü*. Feryal Matbaası.
- Shaptoshvili, S. (2002). Vocabulary Practice Games. In *Forum* (Vol. 40, No. 2, pp. 34-42).

Şahan Aktan, B. & Önder, A. (2018). Okul öncesi dönemde psikolojik dayanıklılık. *Eğitim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 4 (2), 20-30.

Vygotsky, L. S. (2016). Play and Its Role in the Mental Development of the Child. *International Research in Early Childhood Education*, 7(2), 3-25.